

Kripto Varlıklara İlişkin Kanun Teklifi Meclise Sunuldu

MAYIS 2024

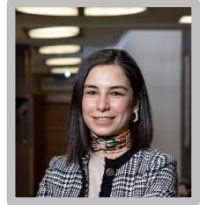
Kripto varlıklara ve bunların platformlar nezdindeki alım satım faaliyetlerine ilişkin düzenlemeler içeren 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ("**Kanun Teklifi**") 16 Mayıs 2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne sunuldu.

Kripto Varlık Hizmet Sağlayıcılarının Kurulmaları ve Faaliyete Başlayabilmelerine İlişkin Esaslar ile Sistem Güvenliği

Kanun Teklifi uyarınca, "kripto varlık"; dağıtık defter teknolojisi veya benzer bir teknoloji kullanılarak sanal olarak oluşturulup saklanabilen, dijital ağlar üzerinden dağıtımı yapılan ve değer veya hak ifade edebilen gayri maddi varlıkları ifade etmektedir.

"Kripto varlık hizmet sağlayıcısı" ise; platformlar, kripto varlık saklama hizmeti sağlayan kuruluşlar ve Sermaye Piyasası Kanunu'na dayanarak yapılacak düzenlemelerde kripto varlıkların ilk satış ya da dağıtımı dahil olmak üzere kripto varlıklarla ilgili hizmet sağlamak üzere belirlenmiş diğer kuruluşlar olarak tanımlanmaktadır.

Kuruluş ve Faaliyet Esasları: Kanun Teklifi, kripto varlık ihracına ilişkin esasların belirlenmesi, düzenleyici işlem tesis edilmesi, karar alma ve yaptırım uygulama hususlarında Sermaye Piyasası Kurulu'na ("**SPK**" veya **Kurul**") yetki vermektedir ve kripto varlık hizmet sağlayıcılarının kuruluşlarına ve faaliyetlerine, organizasyon yapılarına, ortak, yönetici ve personellerine, sermayelerine, bilgi sistemlerine ve pay devirlerine ilişkin düzenlemeler içermektedir.

Gülşen Engin
Ortak

Mehmet Deniz
Çelebisoy
Kıdemli Avukat

Ege İrem Yenmez
Avukat

Bu doğrultuda, kripto varlık hizmet sağlayıcılarının kurulmaları ve faaliyete başlayabilmeleri için SPK'dan izin almaları ve faaliyetleri sırasında SPK tarafından belirlenecek diğer ilke ve esaslara uymaları gerektiği öngörülmektedir. İnternet aracılığıyla yapılacak kripto varlıklara yönelik yatırım danışmanlığı ve/veya portföy yöneticiliği faaliyetlerinin de Kurul tarafından belirlenecek esaslara uygun şekilde yerine getirilmesi gerekmektedir.

Öte yandan, platformların ortaklarına ve yönetim kurulu üyelerine, diğer sermaye piyasası kurumlarıyla benzer bazı asgari şartlar getirilerek gerekli mali güç ve işin gerektirdiği dürüstlük ve itibar koşullarını sağlamaları amaçlanmaktadır.

Sistem Güvenliği: SPK tarafından kuruluş ve/veya faaliyete başlama izni verilebilmesi için, kurulacak platformların bilgi sistemleri ve teknolojik altyapılarının Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu ("TÜBİTAK") tarafından belirlenecek kriterlere uygunluğunun aranacağı da düzenleme altına alınmaktadır.

Hizmet Sağlayıcıların Faaliyetleri Sırasında Uyması Gereken Esaslar

Kanun Teklifi'nde, kripto varlıklara ilişkin faaliyetlerin güvenli ve şeffaf hale getirilmesi amacı doğrultusunda da bazı düzenlemeler yer almaktadır.

Müşteriler ile Kurulacak Sözleşmeler: Kanun Teklifi uyarınca, kripto varlık hizmet sağlayıcıları ile müşteriler arasında imzalanan sözleşmeler yazılı şekilde veya uzaktan iletişim araçlarının kullanılması suretiyle mesafeli olarak ya da mesafeli olsun veya olmasın Kurul'un yazılı şeklin yerine geçebileceğini belirlediği ve bir bilişim veya elektronik haberleşme cihazı üzerinden gerçekleştirilecek ve müşteri kimliğinin doğrulanmasına imkan verecek yöntemler yoluyla kurulabilecektir.

Müşteri Şikayetlerinin Çözümü: Kripto varlık hizmet sağlayıcıları, müşterilerin şikayetlerini etkin şekilde çözmek ve müşterilerin kimlik tespitini yapmak üzere gerekli altyapıyı tesis etmekle yükümlüdür.

Saklama: Müşterilerin, kendilerine ait kripto varlıkları kendi cüzdanlarında bulundurmaları esas kabul edilmiştir ve kripto varlık hizmet sağlayıcılarına, bunlara ilişkin kayıtların güvenli, erişilebilir ve takip edilebilir şekilde tutulması yükümlülüğü getirilmiştir.

Müşterilerin, kendi cüzdanlarında bulundurmayı tercih etmemeleri halinde ilgili kripto varlığa ilişkin saklama hizmetinin; (i) SPK tarafından yetkilendirilmiş ve Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu tarafından uygun görülen bankalar nezdinde veya (ii) SPK tarafından kripto varlık saklama hizmeti sunma konusunda yetkilendirilmiş diğer kuruluşlarca yerine getirilmesi öngörülmüştür.

Varlıkların Haciz ve Rehne Konu Olamaması: Müşterilere ait nakit ve kripto varlıkların, hizmet sağlayıcıların malvarlığından ayrı olduğu ve hizmet sağlayıcının borçları nedeniyle haczedilemeyeceği, rehnedilemeyeceği, iflas masasına dahil edilemeyeceği ve tedbir konulamayacağı düzenleme altına alınmaktadır. Ayrıca, müşterilerin bankalar nezdinde tutulan nakitlerinin yatırım kuruluşunun kendi nakit varlığından ayrı olarak izleneceği ve tutulan müşteri hesaplarının kredi teminatı olarak gösterilemeyeceği, bunlar üzerinde yatırım kuruluşu lehine takyidat tesis edilemeyeceği belirtilmektedir.

Ücretler: Kanun Teklifi'nde vergilendirmeye ilişkin hükümler yer almamakta; ancak platformların 2025 yılından itibaren (bir önceki yıllık faiz gelirleri hariç olmak üzere) her yıl tüm gelirlerinin %1'lik kısmının SPK'ya, %1'lik kısmının ise TÜBİTAK bütçesine gelir kaydedileceği öngörülmektedir.

Hizmet Sağlayıcıların Faaliyetlerine Uygulanacak Tedbirler

Mali Durum: Kurul, kripto varlık hizmet sağlayıcılarının mali durumunun kötüleştiği veya kötüleşmekte olduğunu tespit etmesi halinde; (i) verilen süre içinde mali durumlarının güçlendirilmesini talep etmeye, (ii) süre vermeksizin faaliyetlerini geçici olarak durdurmaya, (iii) faaliyet yetkilerini kaldırmaya, (iv) sorumluluğu tespit edilen yönetici ve çalışanların imza yetkilerini sınırlamaya veya kaldırmaya yetkilidir.

İzinsiz Faaliyetler: Kurul, düzenlemelere aykırı olarak; (i) internet üzerinden ilan, reklam ve duyuru yapıldığı, (ii) kripto varlıklara yönelik yatırım danışmanlığı ve/veya portföy yöneticiliği yapıldığı veya (iii) izin alınmaksızın internet aracılığıyla kripto varlık hizmet sağlayıcılığı faaliyetleri sunulduğunun tespit edilmesi halinde ilgili yayınlarla ilgili olarak içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesine karar verebilecektir. Benzer şekilde Kurul, düzenlemelere aykırı olarak internet dışındaki mecralardan ilan, reklam veya duyuru yapıldığının tespit edilmesi halinde ilan, reklam ve belgelerin durdurulması ve toplatılmasını sağlamaya yetkilidir.

Yurt Dışında Yerleşik Platformların Faaliyetlerine Uygulanacak Esaslar

Kanun Teklifi uyarınca, yurt dışında yerleşik platformlar tarafından Türkiye’de yerleşik kişilere yönelik faaliyet ve tanıtımda bulunulması izinsiz kripto varlık hizmet sağlayıcılığı sayılacak ve bunlara karşı Sermaye Piyasası Kanunu’nun 99. maddesinde öngörülen faaliyetin durdurulması tedbiri gibi tedbirler uygulanacaktır. Bu doğrultuda, yurt dışında yerleşik platformlar tarafından Türkiye’de iş yeri açılması, Türkçe internet sitesi oluşturulması, sunulan hizmetlere ilişkin doğrudan veya dolaylı olarak tanıtım ve pazarlama faaliyetlerinde bulunulması durumunda faaliyetlerin Türkiye’de yerleşik kişilere yönelik olduğunun kabul edileceği ve bunlara karşı uygulanacak ilave tedbirlerin Kurul tarafından belirleneceği düzenlenmiştir.

Denetim, Sorumluluk ve Yaptırımlar

Bağımsız Denetim: Kripto varlık hizmet sağlayıcılarına yönelik yapılacak mali denetim ve bilgi sistemleri bağımsız denetiminin, Kurul tarafından ilan edilecek listede yer alan bağımsız denetim kuruluşlarınca yapılacağı belirtilmiştir. Gerekli görülmesi halinde bilgi sistemlerinin denetimine ilişkin ilave usul ve esaslar, TÜBİTAK veya diğer kurum veya kuruluşların da görüşü alınarak belirlenecektir.

Hizmet sağlayıcılarına spesifik olarak mevzuata uygunluk denetimi yapılacağı da Kanun Teklifi’nde düzenlenmiştir.

Sorumluluk: Kripto varlık hizmet sağlayıcıları, hukuka aykırı faaliyetleri ile nakit ödeme ve/veya kripto varlık teslim yükümlülüklerini yerine getirmemeleri veyahut bilişim sistemlerinin işletimi, siber saldırı ve bilgi güvenliği ihlali veya personelin her türlü davranışından doğabilecek zarar veya kayıplardan sorumlu olacaklardır. Zararın veya kaybın kripto varlık hizmet sağlayıcılarından tazmin edilememesi halinde, kripto varlık hizmet sağlayıcı mensuplarının şahsi sorumluluğu söz konusu olabilecektir.

Yaptırımlar: Kurul’un, kripto varlık hizmet sağlayıcılara, kripto varlıklara ve kripto varlıkların transfer ve saklanmasına ilişkin düzenlemelerine ya da Kurul tarafından çıkartılacak ikincil düzenlemelere aykırılık halinde idari para cezasına hükmetme yetkisi öngörülmüştür. Öte yandan Sermaye Piyasası Kanunu’nda yer alan bilgi, belge vermeme, denetimin engellenmesi suçu, yasal defterlerde, muhasebe kayıtlarında, finansal tablo ve raporlarda usulsüzlük suçu, sır saklama yükümlülüğü ve yazılı başvuru ve özel soruşturma usullerine ilişkin

düzenlemelerin, kripto varlık hizmet sağlayıcıları bakımından da uygulanacağı öngörülmektedir.

Kanun Teklifi'nde, idari para cezasının yanı sıra, Kurul'dan izin almaksızın kripto hizmet sağlayıcısı olarak faaliyet yürüttüğü tespit edilen gerçek kişiler ve tüzel kişilerin yetkilileri hakkında hapis cezası ve adli para cezası uygulanması öngörülmektedir.

Yürürlük ve Geçiş Düzenlemeleri

Kanun Teklifi'nin aynen yürürlüğe girmesi halinde halihazırda kripto varlık hizmet sağlayıcılığı faaliyeti yürütenlerin 1 ay içinde, faaliyete başlamak isteyenlerin ise faaliyetlerine başlamadan önce SPK'ya başvurarak faaliyet izni almaları gerekmektedir. Öte yandan, halihazırda faaliyet gösteren hizmet sağlayıcıların faaliyet izni başvurusunda bulunmamaları halinde en geç 3 ay içinde tasfiye kararı almaları gerekmektedir. Faaliyet izni başvurusuna ilişkin usul ve esaslar Kanun Teklifi'nin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 6 ay içinde SPK tarafından çıkartılacak ikincil düzenlemeler ile belirlenecektir.

Yurt dışında yerleşik kripto varlık hizmet sağlayıcılarının ise Türkiye'de yerleşik kişilere yönelik faaliyetlerini Kanun Teklifi'nin yürürlüğe girdiği tarihi takip eden 3 ay içinde sonlandırması gerekmektedir.

Müşterilerin kripto varlıkları nakde veya nakdi kripto varlıklarına çevirebilmelerine olanak sağlayan ve kripto varlıkların transferinin gerçekleştirilmesine imkan veren ATM vb. elektronik işlem cihazlarının faaliyetleri ise Kanun Teklifi'nin yürürlüğe girmesini müteakip 3 ay içinde sonlandırılacaktır.